

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az Újvári és Báji-Patay Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.Újvári Zoltán ügyvéd) által képviselt felperesnek a személyesen eljáró alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Dunakeszi Városi Bíróságnál 9.P.20.456/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 2.Pf.23.045/2010/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 39. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, a Dunakeszi Városi Bíróság 9.P.20.456/2007/27. számú ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának összegét 2.297.000 (Kettőmillió-kettőszázkilencvenhétezer) forintra és annak 2005. augusztus 11. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatára és 200.000 (Kettőszázezer) forint elsőfokú perköltségre felemeli. A felperes kereseti illeték fizetésére kötelezését mellőzi és az alperest kötelezi, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 137.800 (Egyszázharminchétezer-nyolcszáz) forint kereseti illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 220.500 (Kettőszázhúszezer-ötszáz) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. augusztus 11-én motorkerékpár vezetőjeként baleset szenvedett, amikor az alperes az általa vezetett kerti kapából és a hozzákapcsolt egytengelyes pótkocsiból álló hatósági jelzés nélküli járműszerelvény balra kanyarodása közben nem biztosított elhaladási elsőbbséget a vele szemben egyenesen haladó motorkerékpárnak. A felperes az alperes kanyarodását 86-100 méter közötti távolságból észlelte, majd megkezdte az első kerék blokkoló fékezését. A motorkerékpár elborulva 29 métert csúszott, ezt követően a felperes sávjába balra forduló és az úttest szélétől 1 méterre belógó járműszerelvény végének ütközött, majd az ütközés következtében még 23,3 métert csúszott. A felperes az útszakaszon megengedett 90 km/h sebességgel közlekedett.

A felperes a balesetéből származó vagyoni kárát érvényesítette az alperessel szemben, a balesetben megsérült motorkerékpár roncsértékkel csökkentett forgalmi értékét, 2.297.000 forint összegben és ennek 2005. augusztus 11-től járó késedelmi kamatát.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a felperes elsőbbséghez való joga nem sérült, az alperes nem szegte meg a KRESZ elsőbbségadásra vonatkozó szabályait.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 459.400 forint és 2005. augusztus 12. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes a balesetet vészfékezéssel tudta volna elkerülni, vagy lassító fékezéssel és enyhe balra kormányzással, amivel azonban át kellett volna térni a baloldali forgalmi sávba. Az alperes a KRESZ elsőbbségi jogra vonatkozó szabályait megsértette, amely alapul szolgál a kártérítő felelőssége megállapításához. Kármegosztásra alapot adó magatartásnak tekintette a felperes „relatív gyorshajtását” és a fékezés során vétett vezetéstechnikai hibáját. Megállapította, hogy a felperes azzal a magatartásával, hogy a rossz minőségű, töredezett burkolatú útszakaszon a motorkerékpárral 90 km/h sebességgel közlekedett relatív gyorshajtást követett el és vezetéstechnikai hibát is vétett, amikor a veszélyhelyzetet követően csak az első fékkel hajtott végre vészfékezést. Ez okozta a motorkerékpár eldőlését és irányíthatatlanságát. A kármegosztás során a felperesre terhesebb 20-80%-os közrehatást állapított meg.

A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és helyes az érdemi döntése is. Nem tévedett, amikor az alperes kártérítési felelősségét megállapította és alapot látott a felperes közrehatására tekintettel kármegosztás alkalmazására, és helyesen határozta meg a kármegosztás mértékét is. Kifejtette, hogy a szabálysértés iratanyagára tekintettel a felperest terhelte annak kétségmentes bizonyítása, hogy a baleset bekövetkeztéért kizárólag az alperes tartozik felelősséggel. A veszélyhelyzetet az alperes idézte elő azzal, hogy nem biztosított elsőbbséget a vele szemben egyenesen közlekedő felperes által vezetett motorkerékpárnak, azonban a káresemény nem kizárólag az alperes jogellenes magatartása miatt következett be, a felperes is közrehatott a balesetben. A közrehatás vizsgálata során a bizonyítékok mérlegelése alapján az elsőfokú bíróság helyesen döntött. A szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy a felperes az ütközést sem lassító fékezéssel, sem elkormányzással nem tudta volna elkerülni, kikerülésnél a motorkerékpár átkerült volna a szembejövő baloldali forgalmi sávba. A szakvéleménnyel szemben az alperes olyan műszakilag értékelhető tényadatot nem tudott

bizonyítani, amely alkalmas lett volna a szakvélemény megállapításainak a megdöntésére. A szabálysértési eljárásban kirendelt igazságügyi műszaki szakértő szakvéleményében található szimulációs ábra az alperesi álláspontot kétségmentesen nem támasztja alá, a bizonyítékok értékelése során a perben kirendelt igazságügyi szakértő megállapításai nem hagyhatók figyelmen kívül.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Hivatkozott arra, hogy az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő és iratellenes a jogerős ítélet a közrehatás alkalmazása miatt. A szabálysértési eljárás során beszerzett műszaki szakértői véleményben szereplő esetleges relatív gyorshajtás nem bizonyított, hanem csak a szakértő felvetése, amely pusztán azon alapul, hogy az műszakilag nem zárható ki, ám az ettől még nem válik bizonyítottá. Az alperes soha nem hivatkozott a felperes relatív gyorshajtására és erre nem is ajánlott fel bizonyítást, s miután ez nem volt bizonyított ennek alapján kármegosztásnak sincs helye. A jogerős ítélet megsértette a Pp. 206. §-át és a Ptk. 340. §-át.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A perben a kártérítő felelősség a Ptk. 346. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 339. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálandó. Ennek alapján a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése értelmében azt kell vizsgálni, hogy volt-e olyan közös károkozás, amelynél a felperesnek volt kármegosztásra alapot adó magatartása és ha igen, annak a károsodásban milyen szerepe volt. A felperes közreható magatartását az alperesnek kell bizonyítani.

A perben a jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a veszélyhelyzetet az alperes idézte elő azzal, hogy nem biztosított elsőbbséget a vele szemben egyenesen közlekedő, a felperes által vezetett motorkerékpárnak. A perben és a felülvizsgálati eljárásban az volt a vitás, hogy a baleset bekövetkezésében annak következményeiben a felperes tanúsított-e, s ha igen milyen felróható magatartást tanúsított. A veszélyes üzemi közös károkozásnál a kármegosztás azt jelenti, hogy a károsult maga is károkozó és a magának okozott kárt nem háríthatja át, így annak viselésére köteles.

A baleset bekövetkezésének körülményei a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tisztázhatóak voltak. Az nem volt vitás a perben, hogy az alperes a KRESZ elsőbbségi szabályát megszegte,

amikor balra kanyarodás megkezdése előtt nem adott elsőbbséget a sávjában egyenesen haladó motorkerékpárosnak. Ezzel idézte elő a balesetet és a felperes károsodását. A perben nem volt vitás az sem, hogy a felperes a megengedett sebességet nem lépte túl.

A szabálysértési eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő véleménye szerint „nem zárható ki” a felperes relatív sebességtúllépése. Ez utóbbi megítélésében van eltérés a bíróságok ítéletei között, mert az elsőfokú bíróság megállapította a relatív gyorshajtást és a vezetéstechnikai hibát a felperesnél, míg a másodfokú ítélet a perben kirendelt Hesz Róbert igazságügyi szakértő véleményére hivatkozással azt állapította meg, hogy a felperes az ütközést sem lassító fékezéssel, sem elkormányzással nem tudta volna elkerülni, kikerülésnél pedig a szembejövő bal forgalmi sávba került volna. Megállapította azt is, hogy az alperes nem tudta bizonyítani azt az állítását, hogy a felperes az alperes kikerülésével elkerülhette volna az ütközést. A másodfokú bíróság az ítéletének indokolása szerint a baleset okozásában kizárólag az alperest tartja vétkesnek, a felperesnél kármegosztásra alapot adó magatartást nem állapított meg, ennek ellenére hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, amely tévesen alkalmazott kármegosztást, ráadásul a felperesre terhesebb mértékben.

Az adott esetre irányadó Ptk. 346. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a kárt több személy fokozott veszéllyel járó tevékenységgel közösen okozta, egymás közti viszonyukban a felelősség általános szabályait kell alkalmazni. Ebből az következik, hogy a polgári jog általános kárfelelősségi, vétkességen alapuló szabályát kell alkalmazni, a felelősség tehát a felek vétkességéhez igazodik. Ennek alapján a felperesnek kellett bizonyítani, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, míg az alperesnek azt kellett bizonyítani, hogy a károsult közrehatott a baleset bekövetkezésében.

Tévesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a szabálysértés iratanyagára tekintettel a felperest terhelte annak a kétségmentes bizonyítása, hogy a baleset bekövetkeztéért „kizárólag” az alperes tartozik felelősséggel. A szabálysértési eljárásban a felperes felelősségét a szabálysértés elkövetésében állapították meg, míg ebben a perben a bíróság a kártérítő felelősségről dönt. A szabálysértési határozatban megállapított tényállás a polgári bíróságot nem köti és a Pp. 4. §-ának (2) bekezdéséből csak az következik, hogy nem állapíthatja meg, hogy felperes nem követett el szabálysértést, de a szabálysértési határozatban megállapított tényállástól eltérő tényállást is megállapíthat, ahogy erre az adott esetben sor is került.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes relatív gyorshajtással közlekedett, ezt ugyanis semmi nem bizonyítja. A perben kirendelt Hesz Róbert igazságügyi szakértő ezt nem állapította meg, a szabálysértési eljárásban kirendelt szakértő pedig csak feltételezte, amikor azt fogalmazta meg, hogy ez „nem zárható ki”. A perszakértő véleménye szerint a felperesnél a

vezetéstechnikai hibát sem lehet megállapítani. Ha az alperes által előidézett veszélyhelyzetben a felperes nem a legjobb megoldást választotta a baleset elkerülésére, az nem róható a terhére, a baleset kizárólagos okozója az alperes volt, amikor az elsőbbségi szabályt megsértve nem adta meg az elsőbbséget a közlekedési sávjában szabályosan közlekedő felperesnek.

A másodfokú eljárás során is csak az volt vitás, hogy van-e alap kármegosztásra, a felperes az alperes teljes kártérítő felelősségét állította, miközben az alperes kármegosztásra alapított magatartást maga sem állított, de nem is bizonyított. A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye alapján az állapítható meg, hogy a baleset kizárólag az alperes szabálytalan balra kanyarodása miatt következett be, a felperes az ütközést sem lassító fékezéssel, sem elkormányzással nem tudta volna elkerülni. A perszakértő szerint az alperes olyan helyzetbe kényszerítette a felperest, amelyet elkerülni nem tudott, így az a szakértő által is alátámasztott helyes következtetés vonható csak le, hogy a baleset kizárólagos okozója az alperes volt. Ebből pedig az következik, hogy az alperest teljes kártérítő felelősség terheli.

A felperes ezért követelheti a balesetben totálkárossá vált motorkerékpár károsodáskori értékét. Az igazságügyi szakértő a motor kárkori értékét 2.702.000 forintban, a roncsértéket 405.000 forintban határozta meg, ezért az alperes által fizetendő kár összege 2.297.000 forint, ami után a károsodás napjától (2005. augusztus 11-től) jár késedelmi kamat a Ptk. 360. §-a alapján, figyelemmel a Ptk. 301. §-ra.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint - tárgyaláson kívül hozott határozatával - a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az alperes teljes felelősségének megfelelően kötelezte a felperes teljes kárának a megtérítésére.

A felperes pernyertes lett, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján mindhárom eljárásban kötelezte az alperest perköltség fizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetékeket az államnak kell külön felhívásra megfizetni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2011. június 29.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági tisztviselő
HM